

Soveltuvuutesi punnitaan – oletko valmis?

2-vuotias tyttäreni kysyy minne menen. Vastaan, että isän täytyy mennä töihin. Tyttäreni kysyy ”mikki?” Yritän perustella. Perustelu ei tyydytä, hän kysyy jälleen ”mikki?”. Miksi-keskustelumme jatkuu. Isä on lääkäri. ”Mikki?” No, kun ihmiset sairastuvat ja isä yrittää auttaa ja hoitaa. ”Mikki?” Niinpä niin. Ei tule kuuloonkaan, että ”siksi” riittäisi perusteluksi.

Vuonna 2008 ilmoittauduin erikoistumaan anestesialle. Allekirjoitin valmiin hakemuksen ja jätin sen tiedekuntaan arvioitavaksi. Paperi tuli takaisin professorin allekirjoituksella. Minut oli hyväksytty erikoistumaan anestesian ja tehohoidon erikoislääkäriksi. En käynyt haastattelussa. En tarvinnut perustella, miksi juuri minä olisin soveltuva alalle.

Erikoistumiskoulutus on muuttumassa, myös valintaa erikoisalalle kehitetään. Erikoisalojen aloituspaikkojen määriä tullaan säätelemään lääkäritarpeen mukaan. Tavoitteena on turvata lääkäreiden määrä eri erikoisaloilla ja välttää liikkakoulutusta suosikkialoille. Valintamenettelyyn tarvitaan kriteerit. Valintaprosessissa tarvitaan alakohtaista soveltamista. Ei yritysmaailmassakaan haeta samoilla kriteereillä insinööriä projektijohtajaksi tai vaativaan lujuslaskentaan.

Vielä on avoinna se, miten valinta erikoisalalle tulevaisuudessa tehdään ja mitä valintaprosessi sisältää. Vapaus valita ja hakea haluamaansa erikoisalaa tulee säilyä. Valintaprosessin tulee olla tasavertaista ja avointa. Kirjalliset tentit voivat olla osana valintaa, mutta ne eivät yksinään ole riittäviä. Tentit testaavat hyvin lääketieteellisen tiedon tasoa, mutta eivät kerro mitään hakijan taidoista

käytännön tilanteissa, joissa vaaditaan esimerkiksi nopeaa ongelmanratkaisua.

Valintaprosessi voisi koostua hakemuksesta, jossa huomioitaisiin aikaisempi työkokemus ja mahdollinen tieteellinen toiminta. Lisänä olisi haastattelu, jossa arvioijina olisi professori, alan erikoislääkäri ja esimerkiksi erikoistuva lääkäri. Myös lyhyt kirjallinen tentti testaisi motivaatiota. Soveltuvuutta alalle voitaisiin vielä arvioida muutaman kuukauden kuluttua erikoistumisen alusta. Kuitenkaan lyhyen, muutaman kuukauden kestäneen työjakson jälkeen ei kevyin perustein voisi erikoistumispaikkaa evätä. Valinnassa erikoislääkäriksi tulisi myös huomioida monimuotoisuus. Erikoistuvista ei tarvitse tehdä yhteen muotiin sopivia. Alalle tarvitaan kliinisten osaajien lisäksi tieteentekijöitä ja opettajia sekä johtamisesta ja hallinnon tehtävistä kiinnostuneita.

Erikoislääkäriksi valmistuminen on usean vuoden aikajakso. Vaikka valintaprosessissa pyrittäisiin saamaan alalle parhaiten soveltuvat henkilöt, on koko erikoistumisaika omaan profesioon kasvamista ja kehittymistä. Erikoistumiskoulutustakin tulee jatkuvasti kehittää. Valintaprosessi ei houkuttele ketään, vaan osaajat saadaan erikoisalalle ja klinikkaan niiden houkuttelevuuden mukaan. Siksi koulutukseen panostaminen on tärkeää. ■

Osaajat saadaan erikoisalalle ja klinikkaan niiden houkuttelevuuden mukaan.